

KURJER LITEWSKI

w WILNIE dnia 24. Czerwca V. S. ROKU 1808.

S. PETERSBURG VS. d. 12 Czerwca. General kawaleryi Tormasow przyjęty do służby umieszcza się w armii. Artylleryi GM. Ułanow zarządzać będzie składem prowiantskim w Rydze. Półkownik Michelson uwalnia się od służby dla ran odniesionych z mundurem i pensją całej gaży. General Gubernator Tobolski i Irkucki Pestel otrzymał order S. Alexandra Newskiego. Gubernator Orłowski Jakowlew order S. Anny 1 klasy. Stanu konsyliarze Chorzewski, Połoński, Repin, Nikitin, Miasoiedow, Fiazin, order S. Anny 2 klasy. Przez rok 1807 w stolicy naszej urodziło się dzieci płci męskiej 3639, żeńskiej 3961; umarło ludzi płci obojey 10567, zaś ślubionych par było rozmaitego obrządku 1351.

W Pskowie d. 2 czerwca uroczystym obrzędkiem otworzone zostało Gimnazjum Gubernskie, w przytomności Senatorow Nowosilcowa i Polikarpowa.

Dalsze czynności wojenne armii Rossyiskiej w Finlandyi. Po zdobyciu Sweaborga głównie kommanderujący G. Buxhewden udał się do Abo. D. 12 Maia nie zdarzyło się nic uwagi godnego. Dywizya 5 zajmowała dawniejsze stanowiska swoje przy Hamlekarleby; nadbrzeżne stráže były na miejscu, nie postrzegano żeby nieprzyjaciel co przedsiębrał. Półki 6 dywizyi zbliżyły się do S. Michel; Nizowski miał zająć to miejsce d. 13; 150 Rossyanów z przedniej straży wzięli stanowisko przy Warkauz, jeszcze d. 4. 3 kompanie regularnej piechoty Szwedzkiej z 800 zbrojnych obywatelów d. 1 byli w Kuopio półki Pietrowski i Parnawski z 2 szwadronami leib Kozaków pod kommandą GM. Demidowa ciągnęły ku miastu Vasa i Lappo, zasłaniając tył 5 dywizyi, gdzie razem zmoćnić miały woyska, między Vasa i Christianstandt rozłożone. Półk Biełozierski z dragonią i artylleryą pośpieszał przez Tawasthus do Gwitis dla zmoćnienia woysk stojących między Abo i Biarneborg. Do Abo dla zastąpienia pozycyi przeciw Alandzkim wyspom przybył półk Wilmanstrandzki, na którego miejsce dla obrony twierdzy Hangut poszedł 31 strzelców. Do Sweaborga codzien wkraczały morskie kommandy i lądowe garnizony, a flotę iak najszybciej uzbraiano w porcie. D. 10 Maia obywatele Finlandyi przysięgę wykonywali na wierność i poddaństwo J. J. Mci.

D. 10 Maia. Odebrano doniesienie od GM. Sazonowa, że Półkownik Wuicz znajdujący się na wyspach Alandzkich z częścią 25 półku strzelców utraciwszy komunikacyą z naszymi woyskami nadbrzeżnemi z przyczyny nagłego odkrycia morza, po silnym odporze będąc opasany przez

woyska przybyłe z Stockholmu, dostał się w nie. wolę. D. 13 nic nie było godnego uwagi.

D. 14. doniosł GL. Kamiński, że d. 9 i 10 na zmoćnienie Sweaborgskiej załogi do Helsingfors przyszły garnizon Neiszlotski i batalion półku strzelców 30. Na przypadek wystąpienia przeciw nieprzyjacielowi, dla ostatecznego usmierzienia rozruchow między mieszkańcami, wszczętych po niektórych miejscach, G. Buxhewden dał nowe rozkazy woyskom, a GL. Raiewskiemu zalecił postępować iak z buntownikami z temi obywatelami, którzy będą uznani winnymi wzruszoney spokojności powszechnej. Nadto Kontr Admirałowi Sorokinowi kazano z Roczensalmu wysłać kilka szalup działowych dla krążenia między Sweaborg i Schwarholm. Wice Admirałowi Sariczew posłać do Hangut i przygórka Parkalaust statki już uzbrojone, ażeby nadbrzeżne stráže kommandy GL. Kamińskiego w odnodze Fińskiej były zupełnie gotowe dać silny odpor napadającemu nieprzyjacielowi.

D. 15. Z rana odebrano doniesienie od GL. Tuczkowa, że d. 10 stał jeszcze w dawnym miejscu pod Hamlekarleby; główna kwatera Szwedów znajdowała się w Kalaioki. Nieprzyjaciel zgromadziwszy do Kelwi 200 żołnierza z wielką liczbą zbrojnych mieszkańców, miał zamiar uderzyć na stráže Rossyanów; dla zniszczenia tego zamiaru wysłany był Półkownik Frołow z 23 półkiem strzelców; po utarczce dość mocnej Szwedzi pierchneli z boiowiska, obywatele zbrojni rozbiegli się po lasach. GL. Raiewski doniosł, że już przystąpił do przyjęcia dywizyi 5; ciągnącemu dla zmoćnienia oney półkowi Pietrowskiemu i leib Kozakom zająć kazał Kilkiera, ażeby tym sposobem gotowość była do odpedzenia nieprzyjaciół, jeśli by chcieli występować na ląd. GL. Kamiński doniosł, że woyska iemu poruczone obrótów żadnych nie czyniły; dla powiększenia załogi Sweaborgskiej wkroczyły przez 2 dni półk Krzemieńczugski, garnizon Wilmanstrandzki, batalion Mińskiego muszkietyerów, i 2 roty artylleryi z brygad 17 i 21. Kommandant Sweaborgskiego portu Wice Admirał Sariczew doniosł d. 14. że z liczby Szwedzkiej flotylii tam zdobytey, 24 szalupy działowe na wodę spuszczone; na 18 z nich postanowione armaty; dalsze uzbraianie z wielkim idzie pośpiechem. Tenże doniosł, że dla bezpieczeństwa portu urządził brantwachtę na galernych statkach osadzonych falkonetami; już zaś do armat twierdzy obróconych ku stanowisku okrętów przydano kanonierów. Tegoż d. odebrano wiadomość, że wprzód nieco przy wyspach Chittis i Trutas blisko Hangut przez 2 d. stała

na kotwicy flotta złożona z 14 statków żagielni-
sących, między którymi 3 większe okręta postrze-
żono; d. 3 korwety 3 poszły do Fińskiej odno-
gi, reszta floty obróciła się ku Alandhaf w Bot-
hnickiej. Wnosiemy że te statki po większej
części przewozowe były, śpiesząc z odsieczą Swea-
borgowi; odebrawszy zaś wiadomość o poddaniu
się tej twierdzy, poszły zasilać wojsko Szwedzkie
kommendy G. Klingsporn. Jeszcze odebrano do-
niesienie, iż w bliskości Abo przy Nadendal w
zatokach krążą 2 łodzie nieprzyjacielskie. Na wy-
spach Kimito w Jungfersund przybiła do brzegu
korweta pod flagą Angielską; 30 Szwedów zbroy-
nych z niej wystąpiło na brzeg, i w wiosce Dal-
sbruk dowiadawali się o położeniu wojsk Ros-
syjskich; w tém miejscu ponieważ przystań jest
wygodna, z naszej strony przyzwolitą ostrożność
uczyniono, dla uważania obrótów nieprzyjaciel-
skich.

D. 16 donosił GL. Raiewski, że wojska ie-
mu poruczone zajmują dawne stanowiska; ku obro-
nie brzegów od Vasa do Karleby środki przyzwo-
ite są przedsięwzięte. Tegoż d. odebrano wiado-
mość, iż między wyspami Kiurek i Soken znaj-
duje się od 20 do 30 działowych szalup nieprzy-
jacielskich; do odnogi zaś Bothnickiej przez to
miejsce poszły 4 większe okręta wojenne, i 50
statków przewozowych z wojskiem lądowym; na
tę flotę zabrano wszystkich szyprów i mieszkań-
ców skał nadwodnych Scheren zwanych, które le-
żą około wysp Utto i Keke; obywatele rozumie-
ją, że ta flotta ma zamiar lądować pod Christian-
stadt. To doniesienie potwierdziło się nowym
odgłosem, który przyszedł od brzegów Szwedzkich
z tym dodatkiem, że przewozowe statki są zasło-
nione 4 fregatami, 2 korwetami; do tej zaś es-
kadry w portach nieprzyjacielskich gotowano ie-
szcze nowe szalupy. Główno kommanderujący
ostrzegłszy o tém GL. Raiewskiego, przedsięwziął
jak najszybciej uzbroić flotyllę Rossyjską. Czło-
wiek posłany do wysp Alandzkich dla dowiedze-
nia się o nieprzyjacielu powrócił; drogę miał ko-
ło wyspy Aland przez Alandhaf do twierdzy Wax-
holm o 3 mile tylko od Stockholmu. Powraca-
jąc znalazł pod wyspą Satung w stronie południo-
wej nieprzyjacielską eskadrę galerną, złożoną z
16 szalup działowych, z kilku małemi statkami u-
zbroionemi i przewozowemi okrętami. Wojsko
z nich lądowe wystąpiwszy obozem stało na wy-
spach; na większej wyspie Aland znajduje się
batalion gwardyi, drugi milicyi; około Stockhol-
mu stoi milicya, regularne zaś wojska rozłożone
po brzegach; do Oster Bothen dla pomnożenia
korpusu G. Klingsporn poszły 2 półki.

D. 17. Wojska Rossyjskie zajmowały da-
wne miejsca żadnych obrótów nie czyniąc. GL.
Raiewski d. 12 donosił, że gdy mieszkańcy nie-
którzy w Percho i Sariatwi porzucili wielkie trans-
porta z prowiantem, który mógł wystarczyć dla
wojska na dni 25; po przerwaney komunikacyi
z temi miejscami; przez wezbrane wody, Rossy-
anie ledwie żywność mieli na 2 dni tylko; tegoż
czasu 150 podwod z mąką, wódką, innemi potrze-

bami znajdowało się o 40 wiorst od Hamlekarleby;
blisko 100 podwod niosących suchary z ruchome-
go magazynu d. 10 maja wyszło z Tammerfors.
Przeto zalecono iemu opatrzyć żołnierza chle-
bem pierwiej dostarczonym, użyć wszelkich śro-
dków na przewiezienie prowiantu i furazu rzuco-
nego w Sariatwi i Percho, dokąd GL. Tuczkw
jeszcze d. 8 na zasłonę wysłał podiazdzy. Według
późniejszych doniesień G. Klingsporn z małą pie-
choty strażą i garstką jazdy znajdował się w Bre-
genstadt; w Pichaioki trzyma dywizyą z 2 półków
złożoną; Kalaroki także wojskiem osadzone; w Cha-
mango stała straż przednia, której podiazdzy roz-
ciągają się o 5 wiostr z tej strony Lochto.

D. 18 wojskowych czynności żadnych nie
było. GM. Borozdin stanął w Tawasthus; GM.
Demidow w Niwnisalo; półk Parnawski w Gwi-
tis. Krążący pod Abo około wysp rybacy do-
nieśli, że nieprzyjacielskie szalupy działowe przy-
biły do wyspy Korpu i innych okolicznych, gdzie
rozdając mieszkańcom oręż, proch, chleb starali
się pobudzić Alandzkich wiesniaków. Główno
kommanderujący G. Buxhewden wydał odezwę,
domagając się ażeby obywatele broń wydali, czy-
niąc im nadzieję, iż jeżeli będą wierni, i nie
zechcą mieszać się do wojennych czynności, po-
koy i cichość będzie zachowana ściśle, przy sz-
nowaniu własności każdego; w przeciwnem zda-
zeniu opór będzie karany surowie. Niespokojnemi
najbardziej okazali się niektórzy z wiesniaków,
szlachta zachowuje się spokojnie. G. Buxhew-
den uwiadomiony przez Półkownika Muromcowa
posłanego dla przejrzenia wyspy Kimito w Jung-
fersund, że na tej wyspie komunikacya jest woj-
na, natychmiast kazał ją osadzić 2 kompaniom
piechoty z armatą i jazdą; inne 2 postawił w Stie-
ma i Relakia dla zasłonięcia tyłu. Zmieniając
wojsko stojące w twierdzach Hangutskich, z Eken
do Changabo GM. Tuczkw posłał część 31 pół-
ku strzelców. Reszta później.

WIEN d. 15 czerwca. Donieśliśmy że
Cesarz Franciszek postanowił urządzić w państwach
Austryackich milicyą pod imieniem rezerwy za-
wsze gotową do ruszenia w pole, i mającą dopeł-
niać w potrzebie wszystkie półki. Dzieło przy-
wodząc do skutku Monarcha w powtórny edyk-
cie oświadcza, że tym sposobem skarb oszczędzi,
a czynnego wojska w pokoju liczbę zmniejszy;
więc do wybrania i urządzenia rezerw w prowincy-
ach Stiryi, Carinthii, Carnioli, Jstryi, Saltzbur-
gu wyznaczeni są Arcy X. Jan z Graffem Sau-
rau; w Czechach, Morawii, Szląsku Arcy X. Fer-
dyndand, Graffowie Wallis, Lazański; w Austrii
wyższej, i niższej Arcy X. Maxymilian z Graf-
fami Bissingen i Hackelberg; w obu Gallicyach
Generał kawaleryi Bellegarde i Graf Wurmser.
O Królestwie Węgierskiem i prowincyach do nie-
go przyłączonych wzmianki niema, gdyż tam rze-
czy zostają na dawnym stopniu do przyszłego Sey-
mu, który ma obmyślić sposob obrony pospoli-
tey, według propozycyi przeszłemu podanej od
tronu.

Słychać że w stolicy naszej ma odprawić się

wkrótce uroczysta koronacja Franciszka i jako Cesarza Austriackiego; na ten obrządek podobno tu przybył Arcy X. Ferdynand W. X. Wurtzburgski. Przez Wenecyę wiadomość odbieramy, że Król Neapolitański Józef przez Anconę, Mediolan, Turin udał się ku Francuzkim granicom, do Bayonne pośpieszając, z kąd ma powrócić do państw swoich; dywizya woysk iego miała wkroczyć do państw Kościelnych. Dawny Minister stanu Baron Thugut z dóbr swoich przeniósł się na mieszkanie do Wiednia. Do Munchen przyjechał niedawno Królewicz następca tronu Wurtembergskiego, mający zaślubić Karolinę Królowną Bawarską.

LONDYN d. 23 Maia. Słychać że Admiralicya urzędową wiadomość odebrała o przybyciu do brzegów Norwegii Admirała Keats, który część woysk Angielskich na ląd miał wysadzić, pomagając Szwedom w podbiciu tej krainy; o przybyciu innych eskadr i woyskowych dywizyi na morza północne spodziewamy się wkrótce usłyszeć. Zawczora Arcy Biskup Nisibeński Nuncyusz Apostolskiej stolicy przy dworze X. Brezylijskiego zawinął do Plymouth w towarzystwie kilku znaczniejszych Portugalczyków, i krótko zabawiwszy w porcie do naszej stolicy pośpieszył; z kąd przybywa i jaki cel podróży iego, nie wiemy.

Coraz bliższe jest podobieństwo, że wojnę z Amerykanami W. Brytania mieć będzie; o negocyacyach głuche milczenie; Kongres naszych propozycyi nie przyjmując swoich nie odstępuje pretensyi, na które znowu Angielscy Ministrowie zgodzić się nie chcą. Ci podobno już przewidzieli nieuchronną nieprzyjaźń, gdy nie przedstawiając na woysku niedawno przesłaném do Canadę z G. Prewost, nowej dywizyi płynąc śpiesznie za nim kazali; ta składa się z regimentów pieszych 41, 49, 98, 110, 10; przyłączono do niego korpus Królewskich Weteranów, część milicyi. Jest pogłoska, że X. Brezylia kazał sobie ogłosić Królem tego kraju; o rozpoczęciu przez niego z naszymi posiłkami czynności wojennych przeciw osadom Hiszpańskim w Ameryce południowej, czekamy doniesienia.

Dziś Admiralicya ważne wiadomości odebrała z morza śródziemnego, lecz ich nie ogłasza. Poseł Portugalski imieniem Regenta oświadczył rządowi naszemu, że kupcy Angielscy, którzy iakąkolwiek szkodę ponieśli nagle ustępując z Portugalii przed nadejściem woysk Francuzkich, otrzymają ze skarbów Brezylijskich słuszną nagrodę. Rada Królewska ogłosiła, że rozkazy d. 11 listopada wydane względem zcieśnienia żeglugi narodów obojętnych, mają zostać w zupełney mocy; do portów przeto nieprzyjacielskich żaden kupiecki okręt zawiać nie może nie zbaczając wprzód do Angielskich, gdzie cło przepisane opłacić powinni. Zadnego wrażenia nie uczyniły uwagi podane obu izbom Parlamentowym przez Oppozycyą, która dowiodła, że tym sposobem sami nasz własny handel zniszczemy. W Dublinie był rozruch; gmin powstał z przyczyny nie wiadomey,

przebiegał z wrzaskiem ulice w nocy, domy kazał oświecać, okna nieposłusznych wybił, człowieka jednego zamordował; regularny żołnierz przywrócił spokójność.

W New Yorck Amerykanie ogłosili, iaka była negocyacya posła naszego Rose. Ten przybywszy do Washingtonu, pisał do Ministra RPtey Madissona donosząc, że Król Angielski zganiał postępki Admirała Berkeley z fregatą Chesapeake wprzód niżeli poseł nasz Monroe skargę podał w Londynie, i wysłał Posła Rose z rozkazem zadość uczynienia, które jednak nie wprzód nastąpi, aż Kongres cofnie rozkaz dany od Prezydenta Jeffersona, względem zamknięcia portów Amerykańskich Anglikom. Odpowiedział Madisson, że krzywda wyrządzona fregacie Chesapeake nie pierwszą była w swoim rodzaju; podobnych gwałtów gdy skutkiem jest zamknięcie Amerykańskich portów, Anglicy jeżeli chcą do nich zawiać, powinni naprzód zadość uczynić RPtey. Odpisał Rose, iż tego iemu nie dozwalał czynić instrukcyje, zatem siadł w okręt i powrócił do oyczyzny.

COPPENHAGA d. 7 czerwca. Odebrałszy doniesienia z Norwegii, które dochodzą d. 24 maja. Wszystko tam nappomyślniey idzie, gorliwość obywatelów z niebezpieczeństwem wzrost bierze; nieprzyjaciel nie dokazać nie mógł; Armfeldt po wielu utarczkach mniej pomysłnych dla niego z kraju wyszedł, i na granicy Szwedzkiej obrał mocne stanowisko. O flottach Angielskich nic nie słyszano w Norwegii; jedna tylko fregata pokazawszy się przed portem Bergen armatami odpr ^z została. Ponieważ niewiadome są zamysły nieprzyjaciół, a Szwedzi z Anglikami połączeni są w bliskości, Król Fryderyk 6 opatruiąc wcześniej bezpieczeństwo kraju, wydał nowe urządzenie w którym zawierają się przepisy dla milicyi stołeczney, iakim sposobem naley użyć być może w potrzebie. W Coppenhadze otworzona subskrypcya na opatrzenie woysk Norwegańskich bardzo znaczne summy przyniosła.

PARYZ d. 7 czerwca. Król Neapolitański Józef d. 2 iechał przez Lyon do Bayonne pośpieszając. W tém mieście znajduje się część wielka deputatów z Hiszpanii przysłanych na radę walną. Napoleon d. 1 oglądał 1 regiment Portugalskiej piechoty z t. głów liczący, pod komendą G. Ponte Lima; nazajutrz 2 w którym było ludzi 1800; tym sposobem codzień jeden tylko regiment tego narodu ciągnąć będzie do wewnętrznych prowincyi Francuzkich; wszystkich jest 20. G. Menou dotąd Administrator Piemontu, w nagrodę zasług otrzymał krzyż większy honorowego legionu, i udał się do Florencyi, gdzie ma sprawować urząd Gubernatora 3 nowych departamentów Toscanii.

W mieście Chalons założony jest wielki magazyn rozmaitych towarów Francuzkich które częścią na północ, częścią na południe Europy mają być przesłane. We wsi Casignano departamentu Taro, gdy powietrze było ciche, dał się słyszeć nagle łoskot ogromny bez błyskawicy; rolnik w polu pracujący postrzegł kamienie spadające.

ce, do których przystąpiwszy wziąć ich nie mogli ręką; tak rozpalone były, ieden z nich dość wielki Ministrowi wewnętrznych interesów przysłany złożono w Muzeum.

Z Martniki i Guadalupy donoszą kommandujący Admirals Villaret i G. Ernouf, że od 4 miesięcy zawinęło do nich 13 zbroynych statków z Europy wysłanych; te przyniosły dostatek żywności, amunicyi, żołnierza. Korsarze nasi nie przestają naprzykrzać się Anglikom, i pomienione osady opatrywać we wszystkie potrzeby. Morski Minister Decres zalecił okrętom, które z portów Francuzkich do Indyi zachodnich płynąć zechcą, ażeby odtąd najmniej 10 albo 12 żołnierzy zabierały, któremi zmocnione być mają nasze garnizony. Ciągącym przez Bayonne Portugalskim żołnierzom, gwardye Francuzkie braterską ucztę dawać zwykły. G. Sebastiani dawniey Ambassador w Constantinopolu, przybył do naszey stolicy.

G. Castella rodem Szwycaz wyznaczony jest kommandantem Stralsundu. Rząd nasz równie iak niedawno uczynił Angielski, zabronił wywozu za granicę Quinquiny.

LISBONA d. 17 Maia. Do listy wojennych statków Hiszpańskich, które znaleźli Francuzi, przydać trzeba te które znajdują się w Havanie, i drugich osadach Amerykańskich Króla Katolickiego. Iecz ich liczba nie jest wiadoma dokładnie. W porcie Cadix jest 19 liniowych, 13 fregat, w Ferrolu 12 liniowych, 8 fregat, w Cartagenie 13 liniowych, 9 fregat; te i większą przy nich liczbę mniejszych statków uzbroić chcąc rząd Francuzki; w nadmorskich miastach i prowincjach czyni zaciąg, i zgromadza znaczną liczbę marynkarów doświadczonych.

Gubernator Portugalski G. Junot X. Abrantes wydał do narodu naszego następującą odezwę. Zastużycie zapewne na względy Napoleona; postępek wasz dowiedzie, czyli iestecie godni być udziałem; dla mnie ztąd ukontentowanie najwyższe, gdy mogę przyczynić się do uszczęśliwienia waszego; nie ustawajcie żyć w pokoju, i we mnie ufność pokładać, już blizkie są chwile ostatniego urzędzenia tej krainy.

Do tej odezwy przyłączył pismo do ziomków przysłane z Bayonne od Portugalskich deputatów. Imperator Francuzki, mówią, przybywszy do tego miasta, dzień pierwszy oddał poddanym swoim, nam drugi, wszedł w naydrobniejsze szczegóły potrzeb kraiu Portugalskiego, podał uwagi wielorakie względem przyszłej szczęśliwości naszey; i przydał, że zbyt wielka odległość Portugallii od Paryża nie dozwala iemu czuć osobście nad dobrem naszym z równą troskliwością, iakiey nie oszczędza dla narodów którym panuje; już zaś nieprzyzwoita jest władzę najwyższą zupełnie przez zastępców sprawować. Dalej mówił o X. Regencie i familii jego bez gniewu i urazy; o potrzebie i środkach przywiązania Portugallii do związku Mocarstw Europy lądowej, żeby wielkiego łańcucha ostatnim ogniwem była, o przyszłym uwolnieniu narodu z pod jarzma Anglików, któreśmy dzwigali tak długo. Nakoniec oświadczył, że osad Brytańskich na lą-

dzie nie zcierpi; zatem los Portugalczyków jest w ich ręku; niech tylko w sercu ożywi duch obywatelski, niech szczerze przyłączą się do związku lądowego, niech dzielnie odpierają ustronne intrygi; to czyniąc damy poznać Monarsze Francuzkiemu, żeśmy ieszcze godni zostać narodem udziałnym, tron wspierać, mieć rząd oddzielny i Pana, zajmować miejsce przyzwoite w rządzie Mocarstw niepodległych.

MUNCHEN d. 30 Maia. Kładniemy osnowę wyroku Maxymiliana Króla danego przy ogłoszeniu nowej konstytucyi państw Bawarskich. Przekonany, powiada, że kray z cząstek różnego rodzaju złożony nie może mieć potęgi i siły, iaką sama tylko jedność daie, ani obywatelom udzielić owoców związku towarzyskiego; zdawna już starałem się ile mogłem przez ustawy wielorakie znieść odmienną w każdej prowincyi rząd postać, wprowadzić jednostayne podatki, odmienić zwyczaje, słowem przelać wszystko na kształt iednaki; dokończone już jest po części ważne dzieło, ażeby cała Bawarya na przyszłość miała iedne prawa kryminalne i cywilne. Iecz ponieważ doskonałenie cząstkowe każdego z osobna wydziału rządowego, cząstkowie tylko prowadzi do zamierzonego celu ogólnej szczęśliwości, zostawiając w całym dziele niedostatek szkodliwy i przerwę, umyśliłem całemu prawodawstwu i administracyi Królestwa moiego dać postać zupełnie nową i iednaką ze względu na okoliczności zegraniczne i domowe. Przeto stanowimy.

1. Królestwo Bawarskie należy do związku Reńskiego.
2. Konstytucye prowincyi one zakładających szczególne, przywileje, prawa lenne gansną; kray cały mieć będzie reprezentantów, sprawiedliwość i rząd ugiuntowany na iednakich zasadach, te same podatki; gruntowy nie może przynosić piątej części dochodu.
3. Niewola gdzie jest dotąd zupełnie zniesiona.
4. Kray będzie podzielony na prowincye równe.
5. Szlachta tytuły swoje i prawo zachowa w całości; już zaś co do powszechnych ciężarów równa się z innemittanami; składać nie będzie oddzielnej reprezentacyi, Iecz w niej cząstkę otrzyma proporcjonalną i słuszną; nie służy szlachcie prawo inne stany wyłączające do urzędów, dostojnictw cywilnych, wojskowych, beneficjów.
6. Te przepisy zciągają się do duchowieństwa, wszelkie obrządki bez wyłączenia będą utrzymane w dzierzeniu dóbr nadaoych dla Kościołów, edukacyi, dobroczynności; taka własność nigdy nie będzie odjęta i przedana dla innego celu; to samo rozumieć trzeba o dobrach Biskupów i kapituł.
7. Konstytucya zaręcza obywatelom całość własności, bezpieczeństwo osob, wolność sumnienia i druku według przepisów prawa. Sami tylko kraioyce mogą piastować urzędy; cudzoziemcom indygenat król daie.
8. Kazuy obywatel, mający lat 21 obowiązany jest wykonać przysięgę posłuszeństwa konstytucyi i prawu przed urzędem, wierności Królowi. Nikt bez pozwolenia nie może wynieść z kraiu, służyć za granicą, przyjmować tamże pensyą lub ozdoby pod tytułem praw obywatelskich. Reszta później.